

Микитенко Інна Дмитрівна,
*аспірант Житомирського державного
університету імені Івана Франка*

ВИХОВАННЯ ПОЧУТТЯ ПРЕКРАСНОГО – ВАЖЛИВИЙ СКЛАДНИК СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНОМУ ПОЛІЕТНІЧНОМУ СВІТІ

Кожен народ, кожна нація, кожна людина мають свої, притаманні саме їм особливості, що відрізняють їх від їм подібних. Але є те, що безперечно об'єднує їх всіх і це перш за все загальнолюдські цінності, до яких тягнеться кожна жива душа. І однією з найвищих цінностей людства стало прекрасне.

Історія становлення цього поняття є досить тривалою. Видатні мислителі всіх часів задавалися цим питанням. Давньогрецький мислитель та філософ Платон у своєму творі «Гіппій Більший» показує, що прекрасне не можна визначати за допомогою окремих матеріальних предметів, адже вони не відображають всю сутність прекрасного. Він писав: «Прекрасне за природою своєю щось, по-перше, вічне, тобто таке, що не знає ні народження, ні загибелі, ні зростання, ні зубожіння». Для Арістотеля краса та прекрасне визначались у «величині та порядку» [2].

Визначення даного поняття не слід обмежувати лише матеріальним світом. Прекрасне може бути і у нас, всередині. Воно може бути в наших думках, поглядах та ідеях [2].

Є багато прекрасних людей, які залишили свій глибокий слід у серцях та душах представників не одного покоління вдячних нащадків.

Відомий польський лікар, педагог, письменник, публіцист та громадський діяч Януш Корчак у розпал другої світової війни здійснив безприкладний подвиг, відмовившись залишити приречених нацистами на смерть вихованців та співпрацівників варшавського Дому сиріт та загинув з ними у газовій камері концтабору Треблінка 6 серпня 1942, відмовившись від запропонованої свободи.

Усе своє життя Януш Корчак жив і творив заради дітей. Його любов до них дійсно вражає. «Немає дітей – є люди», - так він говорив.

Навесні 1917 р. воєнне лихоліття занесло Януша Корчака в Україну, зокрема до Києва, де, крім діяльності військового лікаря, він опікувався створенням і відкриттям сирітського притулку для польських та українських дітей. Корчак пробув у Києві майже рік. Мешкав у підвальній кімнатці на вулиці Інститутській. Саме тут, у нас, у Києві, він писатиме свою найзнаменитішу педагогічну книжку «Як любити дітей». Це своєрідний підручник для батьків, у якому Корчак пояснював, як належить виховувати дітей [3].

Кожне слово його відомої праці «Як любити дітей» випромінює любов. Головна ідея педагога – повага до дитини, до її думок і бажань, усвідомлення, що всі діти різні і мають право вибору.

Дорослому читачеві у книзі Корчака «Коли я знову стану маленьким» читаємо: «Ви кажете: — Спілкування з дітьми нас обтяжує. Маєте слухність.

Ви пояснюєте: — Тому що мусимо опускатися до їхніх уявлень. Опускатися, нахилитися, згинатися, стискатися. Помилуетесь. Не від цього ми стомлюємось. А від того, що треба підніматися до їхніх почуттів. Підніматися, зводитися навшпиньки, тягтись. Щоб не образити...»

Ім'я Януша Корчака асоціюється в людській свідомості з самопожертвою, героїзмом, мучеництвом і величезною любов'ю до дітей. До кінця своїх днів Старий доктор залишився вірним тим простим життєвим істинам, які викладав у своїх літературних творах [3].

Є багато прекрасних педагогів і на нашій українській землі, як от Василь Олександрович Сухомлинський, який щиро, до останку віддавав своє серце дітям.

У праці "Як виховати справжню людину" автор подає моральний ідеал, який увібрав у себе найкращі риси менталітету українського народу.

Педагог радить майбутнім матерям і батькам вивчати історію свого народу, виробляти шанобливе ставлення до близьких, оскільки святими, за його переконанням, є слова: народ, мати, батько, син [1].

Філософи переконані, що краса є «божественним натхненням».

Відомий американський філософ іспанського походження Джордж Сантаяна написав книгу «Почуття прекрасного», в якій він дає визначення красі як «вияву досконалості», і вважає, що «почуття краси» займає в житті важливіше місце, ніж коли-небудь займала естетична теорія у філософії [4].

Ми можемо сформувані у здобувачів освіти ряд компетентностей, виховуючи в них почуття прекрасного. Це емоційно-етична, естетична, екологічна, психологічна та інші компетентності.

Розмовні теми з курсу англійської мови «Nature Around Us»/ «Природа навколо нас», «Our Precious Planet»/«Наша дорогоцінна планета», «The Sceneries of My Town/City», «Красиви мого міста», «The World of Nature»/ «Світ природи», «In the World of Animals/Plants»/, « У світі тварин/рослин», «Live and Let Live»/«Живіть та дайте жити» та ін. сприяють успішному формуванню у здобувачів освіти мовленнєвої компетентності на уроках та заняттях з англійської мови.

Серед завдань, які пропонуються здобувачам освіти для виконання: опишіть пейзаж, на тлі якого розважаються діти (влітку, взимку), намалюйте словами осінній (весняний) пейзаж, намалюйте малюнок слухаючи вербальний опис, послухайте голоси пташок та впізнайте їх, прочитайте тексти про природу та виконайте до них завдання, дослідіть екологічну ситуацію у вашому місті, мікрорайоні та створіть екологічні проекти, пропонуючи шляхи її поліпшення.

У рамках діяльності клубу англійської мови здобувачами освіти коледжу створюються паперові та електронні постери та композиції із серії «Краса оточуючого нас світу».

Позааудиторні заходи Winter Motifs”/“Зимові мотиви”, “Spring Is Here!”/”А ось і весна!”, “The Picture of Autumn”/“Малюнок осені”, “Summer Is Near. Enjoy Its Beauty”/”Літо на порозі. Enjoy Its Beauty”/”Насолоджуйтесь його красою” допомагають здобувачам освіти зануритися у прекрасний світ природи.

Під час проходження педагогічної практики здобувачі освіти нашого коледжу намагаються виховувати почуття прекрасного у школярів під час проведення уроків та позанавчальних заходів. Вони інсценізують українські казки, перекладені англійською мовою, пропонують дітям виконати до них завдання та проводять уроки доброти.

Здобувачі освіти впевнені, що краса разом з добрим до неї ставленням врятує світ.

Отже, виховання почуття прекрасного – важливий складник становлення особистості в сучасному поліетнічному світі, який допомагає формувати у здобувачів освіти цілий ряд компетентностей.

Список використаних джерел

1. Василь Сухомлинський – видатний український педагог. Освіта. UA [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://osvita.ua> > ... > Українська література. Дата звернення: 7.10.24.

2. Підходи до визначення прекрасного. Прекрасне та потворне Режим доступу: <http://estetica.etica.in.ua/pidhodi-do-viznachennya-prekrasnogo-prekrasne-ta-potvorne/> Дата звернення: 6.11.24.

3. «Януш Корчак. Життя заради дітей» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://msmb.org.ua/biblioresursi/bibliografiya/osobistosti/yanush-korchak-zhittya-zaradi-ditey/>. Дата звернення: 7.10.24.

4. George Santayana – Stanford Encyclopedia of Philosophy. Stanford Encyclopedia of Philosophy. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://plato.stanford.edu>. Дата обращения: 7.10.24.